

WSTĘP

We współczesnych badaniach literackich zniknęła atrakcyjność krytyczno- i historycznoliteracka twórczości Jerzego Andrzejewskiego, pisarz ostatnie dziesięciolecie spędził w literackim czyścicu. Bogaty dorobek twórczy „wielkiego moralisty” przez średnie i starsze pokolenia jest postrzegany głównie przez pryzmat *Popiołu i diamentu*. Rodzi się więc potrzeba ponownego odczytania jego twórczości, a próbę taką podejmuje młode pokolenie badaczy posługujące się nowymi narzędziami interpretacyjnymi, dysponujące współczesną optyką badawczą.

Doskonałą okazją do takiego spojrzenia na spuściznę literacką autora *Miazgi* była trzydziesta rocznica jego śmierci. Doktoranci z różnych ośrodków naukowych, m.in. z Uniwersytetów: Warszawskiego, Jagiellońskiego, Zielonogórskiego, Wrocławskiego, Łódzkiego, postanowili podjąć się tego zadania, starając się przywrócić Andrzejewskiemu rangę wybitnego pisarza XX wieku i wyprowadzić go z literackiego czyścica. Młodzi badacze, uwzględniając dotychczasowy stan badań nad twórczością pisarza, starają się na nowo odczytać jego dorobek, przesuwając środek swoich zainteresowań ku problematyce uniwersalnej.

Tom otwiera tekst Jakuba Rawskiego (Uniwersytet Zielonogórski) *Jerzy Andrzejewski – Krzysztof Kamil Baczyński: Dzieje relacji. Przyczynek biograficzno-literaturoznawczy*, który wypełnia lukę w niezbadanej dotychczas przyjaźni obu pisarzy. Artykuł Piotra Sobolczyka (IBL PAN) *Fetyszysta Jerzy A.* to studium poświęcone fetyszowi obuwia w aspekcie towarowym i seksualnym. Tekst Patrycji Przybysławskiej (Uniwersytet Warszawski) *Auto/biografia w Miazdze* ukazuje nowe spojrzenie na aspekty autobiograficzne pisarstwa Andrzejewskiego. Formę *Miazgi* bada Katarzyna Kuchowicz (Uniwersytet Jagielloński) w artykule *Na granicach gatunku. O Miazdze Jerzego Andrzejewskiego*. Magdalena Kowalska (Uniwersytet Łódzki) analizuje *Idzie skacząc po górach* w kontekście poetyk nowej powieści francuskiej. Artykuł Anny Turczyn (Uniwersytet Jagielloński) *Niespełnienie jako strategia pisania. O życiu, pragnieniu i literaturze na przykładzie Miazgi Jerzego Andrzejewskiego* w interesujący sposób wykorzystuje rozważania M.P. Markowskiego oraz prace J. Lacana i S. Freuda. Tekst Anny Kasperek (Uniwersytet Jagielloński) pt. *Międzywojenna krytyka literacka Jerzego Andrzejewskiego* to przyczynek do mało znanej przedwojennej działalności krytycznej autora *Ładu serca*. Joanna Walczak (Uniwersytet Śląski) w artykule *Robinsonada po polsku –*

o emigracji wewnętrznej Jerzego Andrzejewskiego pisze o rozterkach duchowych pisarza, uwzględniając kontekst biograficzny i historyczny. Piotr Źołądź (Uniwersytet Jagielloński) w szkicu „*Stary staruch, genialny cap*”. O portrecie artysty w opowieści Jerzego Andrzejewskiego Idzie skacząc po górach (z nieustającym odniesieniem do Gombrowicza) na nowo odczytuje problem relacji towarzyskiej pomiędzy Jerzym Andrzejewskim a Witoldem Gombrowiczem. Z kolei Damian Lechwar (Uniwersytet Jagielloński) na podstawie *Idzie skacząc po górach* rekonstruuje *Autoportret podwójny Antonia Ortiza* – artysty Andrzejewskiego. Mateusz Kotwica (Uniwersytet Wrocławski) w *Poetyce strumienia świadomości w prozie Jerzego Andrzejewskiego* bada sposoby obecności i funkcje strumienia świadomości w utworach pisarza. Nowe metodologie badawcze w odczytywaniu Andrzejewskiego wykorzystują w swoich pracach Łukasz Wróblewski (Uniwersytet Jagielloński) oraz Katarzyna Szkaradnik (Uniwersytet Śląski). Łukasz Wróblewski w artykule *Afekt jako instrument, afekt jako cel – o ewolucji afektów w Trzech opowieściach Jerzego Andrzejewskiego* pokazuje, jak zmienia się obraz afektu, natomiast Katarzyna Szkaradnik w szkicu *Inny (jako) J.A.? Gra o siebie Andrzejewskiego między hermeneutyczną klęską a zwycięstwem* omawia późne utwory Andrzejewskiego z perspektywy hermeneutycznej.

Anna Kasperek, Józef Wróbel